

Onderwerp: Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020

Aan de raad,

Voorgeschiedenis / aanleiding:

Vanaf 1 januari 2015 is de taak beschermd wonen door het Rijk gedecentraliseerd naar de (centrum)gemeenten. Haarlem is centrumgemeente voor de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Voorliggend beleidskader geeft vorm aan de transformatie van beschermd wonen en vervangt ook de nota Regionaal Kompas 2015-2020 die in 2014 is vastgesteld voor maatschappelijke opvang. Maatschappelijke opvang en beschermd wonen worden in het beleidskader als samenhangende beleidsterreinen beschouwd. Ook vrouwenopvang is toegevoegd. Het gaat dan om cliënten die een ondersteuningstraject in de vrouwenopvang volgen en toe zijn aan wonen en herstellen in de wijk.

Voorgesteld besluit

Het Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020 vaststellen.

Toelichting:

Beoogd resultaat van het Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020 is een integrale inrichting van de regionale taken beschermd wonen, maatschappelijk opvang en vrouwenopvang binnen het sociaal domein, zodanig dat:

1. Alle cliënten maatschappelijke opvang, beschermd wonen en vrouwenopvang zo volwaardig mogelijk zullen wonen met herstelondersteuning gericht op inclusie, burgerschap, participatie, zelfredzaamheid en informele steun in de lokale omgeving;
2. De benodigde ondersteuning betaalbaar en toekomstbestendig is.

Het beleidskader past binnen de transformatie van het sociaal domein; het versterken van de eigen kracht en zelfredzaamheid. Samenwerking tussen gemeenten en partners is echter noodzakelijk voor het realiseren van aansluiting op lokaal beleid en aansluiting in de gehele keten. Het beleidskader is tot stand gekomen na een intensief visietraject in de eerste helft van 2016, waarin alle partijen - gemeenten, zorgorganisaties, cliënten, woningcorporaties - actief en constructief hebben geparticipeerd. De uitkomsten zijn gebundeld in de Opbrengstnota Opvang, Wonen & Herstel (bijgevoegd) en worden breed gedeeld.

Uit het visietraject is gebleken dat cliënten thuis willen en kunnen wonen met flexibele herstelondersteuning. Op basis van de opbrengsten van het visievormingstraject zijn hiervoor zes bouwstenen essentieel. Deze bouwstenen vormen de structuur van de visie. Aan de hand van deze zes bouwstenen zijn de meest essentiële uitgangspunten, doelstellingen en prioriteiten beschreven om kwetsbare inwoners maatschappelijke ondersteuning te bieden. De bouwstenen zijn:

1. De cliënt centraal: herstellvragen en hersteldoelen;
2. Hersteltrajecten op maat;

3. Huisvesting voor herstel;
4. Ondersteuning voor herstel;
5. Wijken voor preventie en inclusie;
6. Samenwerken in ketens.

Er zijn voor de periode van 2017-2020 drie ambities geformuleerd.

I. De eerste ambitie is het voorkomen van verergering of opstapeling van problemen, en daarmee sociale en/of maatschappelijke uitval, door een preventie offensief. We willen betrokken buurten, waarin kwetsbare inwoners prettig kunnen wonen, zich welkom voelen en mee kunnen doen. Daarnaast signaleren bewoners én professionals in deze buurten tijdig wanneer het niet goed gaat met iemand en er meer of andere ondersteuning nodig is. Ook zullen cliënten na een (intensief) traject in de maatschappelijke opvang, beschermd wonen of vrouwen-opvang niet in een keer losgelaten worden, maar moet er gerichte nazorg plaatsvinden: terugvalpreventie.

II. De tweede ambitie is alle cliënten een hersteltraject op maat te bieden: zelfregie, één hersteltraject, één trajectregisseur. Het hersteltraject bestaat uit meerdere onderdelen, hetzij gelijktijdig, hetzij na elkaar. Het principe één huishouden - één plan - één regisseur wordt aangehouden voor elke cliënt, hoe zwaar of licht, hoe kortdurend of langdurend de trajecten ook zijn.

III. De derde ambitie is dat veel meer cliënten thuis in een zelfstandige woning wonen. Dat kan als zij flexibele herstelondersteuning krijgen. Daar waar nu 95% van de cliënten verblijft in diverse vormen van intramuraal wonen, kan en wil een substantieel deel de komende jaren zelfstandig wonen in een zelf gehuurde woning (thuis). Hiermee kunnen we komen tot een reductie van circa 50% van de intramurale plekken.

Voor het bereiken van de beoogde resultaten zijn passende en verschillende woningen nodig in de regio, met name goedkope woningen. Vanwege de grote druk op de woningmarkt in onze regio is hiervoor veel inspanning en creativiteit nodig.

Afgestemd met:

De Wmo-raad Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft een advies uitgebracht m.b.t. het Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017- 2020. De reactie op het advies van de Wmo-raad is bijgevoegd.

Financiële aspecten:

In de meicirculaire 2016 zijn de budgetten voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang vastgesteld voor de komende jaren. Er zijn geen aanwijzingen dat de financiële middelen vanuit het Rijk voor maatschappelijke opvang, beschermd wonen en vrouwen-opvang de komende vier jaar drastisch zullen wijzigen. Het Rijk heeft wel aangekondigd dat de verdeling van de financiën naar de centrumgemeenten een tijdelijke situatie is; uiteindelijk zal beschermd wonen en maatschappelijke opvang een taak van alle gemeenten worden. In dit kader heeft de VNG een brief opgesteld waarin naar mening van de VNG en het Rijk intergemeentelijke samenwerking noodzakelijk blijft. De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat alle gemeenten in de komende maanden de mogelijkheid krijgen om te bepalen in welk regionaal samenwerkingsverband zij uitvoering willen geven aan beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Deze brief van 30 augustus 2016 is bijgevoegd.

Juridische aspecten:

Bij het op te stellen uitvoeringsprogramma worden veel partijen betrokken. Er is een risico dat de uitwerking van de ambities niet tijdig tot stand komen vanwege verschillend tempo, belemmerende wetgeving en strijdige belangen. Net zoals bij de totstandkoming van het beleidskader, zal bij het opstellen en de uitwerking van het uitvoeringsprogramma er nauw moeten worden samengewerkt met alle partners.

Gevolgen / relatie met Horizon en Stip:

Het Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020 wordt eveneens vastgesteld door de raad van de gemeente Haarlemmermeer.

Verdere procesgang:

De uitwerking van het beleidskader zal zijn beslag krijgen in een uitvoeringsprogramma. In de 2e helft van 2016 wordt het uitvoeringsprogramma opgesteld. Hierbij wordt nadrukkelijk de samenhang en samenwerking gezocht met aanpalende ontwikkelingen en domeinen.

Voorstel

Het Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020 vaststellen.

Halfweg, 20 september 2016
Burgemeester en wethouders van
Haarlemmerliede en Spaarnwoude,
P.J. Heiligers, burgemeester
G.A. Koot, secretaris

Bijlagen:

- Beleidskader Opvang, Wonen & Herstel 2017-2020
- Opbrengstnota Opvang, Wonen & Herstel
- Advies Wmo-raad Haarlemmerliede en Spaarnwoude en reactie college
- Brief VNG d.d. 30 augustus 2016